

4230

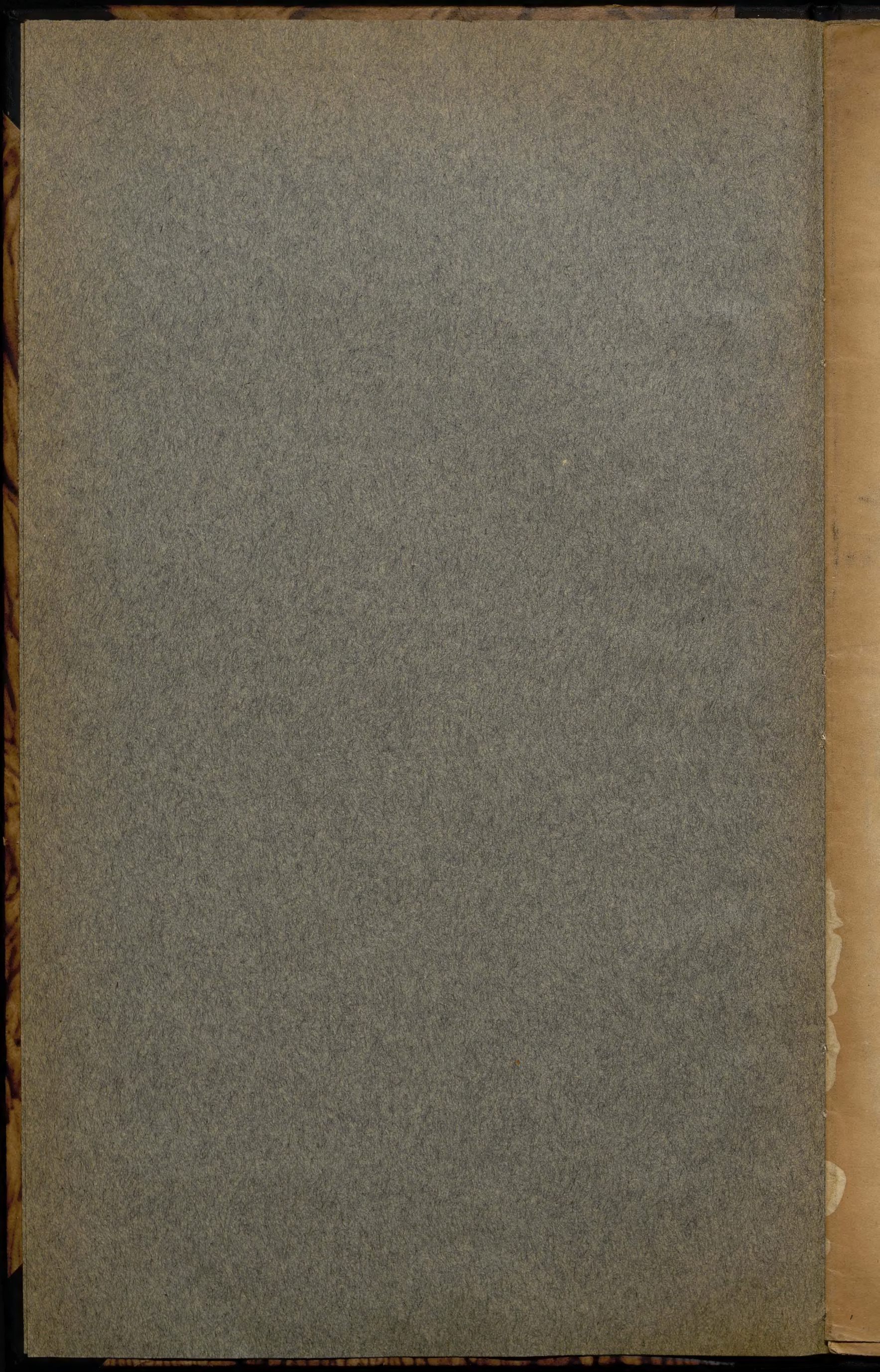

Previous vol. 1942.

4230

N. Inw. 4230.

List Pasterski

15 Sycznia 1852 r.

o poscie.

Prig

Imperatoria Rozkoży i Teści Skaling Apostolskiej
Arcybiskup Mahylewski

Łasemnie miłochom i cenniejszym Duchownictwu,
ludziom wiernemu ludowi Naszemu Arcybiskupowi

Pokorzenie i Błagoślawienie!

Chociaż w każdej porze, Najmilu w Chrystusie, rozmaite nasze
grzechy i wykroczenia gwałtem wzywają nas do pokuty i po-
prawy; a jednak tak jesteśmy pogrążeni w zamięszeniach i zabie-
gach doczesnego żywota, tak obajźni na prawdziwy i własny
interes wiecznego zbawienia, że Kościół S. widzi potrzebę wna-
sionych ku temu czasach dumagai od nas uroczyscie, aby-
my się zająli tak ważnym i świętym obowiązkiem powstania z gne-
chów i ozdobienia duszy naszej chmieleńskimi cnotami. Błogo
nam, że Kościół, ta najczulsza Matka nie zapomina o praw-
dziwej pomysłowości dzieciąt swoich i stara się każdego roku zto-
żyć pokorne daninę skruchy i pokuty ~~starej~~ u podnóża
Majestatu Boskiego. Błogo nam, że pamiętając na słabość ludzką
przychodzi sama do nas ze swoją pomocą, w postanowieniach świę-
tych, w najczystszych przepisach i w najszlachetniejszych pobud-
kach, które nam czynią post wielki nie tylko lekka ale i słodka po-
winnością. Kościół ^{nam} ~~przyprowadzi~~ na pamięć, że ten
post jest ustanowieniem Apostolskim; wskazuje go jako świę-
ty nieprzerwanego podania Tancuch, który tęży razem
jak w nauce tak i praktyce religijnej wszystkich wiernych
Chrześcjan każdego wieku. Zachęca i uśmierza nas ku temu
Przykładem Zbawiciela, Stowem swoich starodawnych nauczycieli, którzy nam
wyświadcają świętą powagę i błogosławione skutki tego
wielkiego postu. Wzywa nas ku naśladowaniu Wier-
nych Chrystusowych wszystkich wieków: pokazuje nam za-
wzór nie tylko samych Eremitów w pustyni, nie tylko ojców
i pastery Kościoła, ale ludzi polznych i młodych a świata,
którzy w tym czasie postu składali ~~swój~~ swój własny blask,
aby w wore i w osiennicy, we łzach i popiele, w modlit-
wach i upokorzeniu, w uczynkach miłościwych i innych
cnotach spędzić zbawienne tę porę skruchy i poprawy.

Wszystkie uświęcenia religijne są owocem boskich
przykazań i naśladowaniem świętych wzorów świętobli-
wości. Dla tego ^{Kościół} ~~Najczulsza~~ Matka nasza, Kościół każe
nam być naśladowcami świętych, jak oni byli naśladow-
cami Chrystusa: dla tego stawia nam ~~ten~~ Zbawiciela,
jako najwyższy wzór doskonałości jako jedynego przewo-
dnicę w życiu naszym. Czy nie chcesz, pyta każdego z nas
Matka nasza Kościół, usunąć się na chwilę w samotne ustro-
nie z Jerusem Panem i Zbawicielem Twoim? Czy ty,
zmysłowy i atomny nie chcesz stać się kim nie chcesz nie masz

Korzystaj z tego przyzwania Pańskiego błebienica? Czy nie-
szeehesz razem z Chrystusem Panem uważaj, modlicz,
i wytrzymujcie pokusy? Czy odmówisz towarzyszy
Ale w tem kuszeniu, na które zawołał go Duch święty, jedynie dlatego,
abyś w ~~patry~~ tróistym przykładzie zwycięstwa nad
wrogiem swoim nauczył się i sam zwyciężyć w Panu?
Czy ~~nie oddasz~~ ^{nie oddasz} wdzięczności Zbawicielowi za tak wielkie
jego miłosierdzie, ~~czy~~ nie ~~odpłacisz~~ ^{odpłacisz} dzień za dzień ten
okrutnieśladniowy post, którego twój Pański miłośnik trapił
dla ciebie wśród modlitwy i umartwień swój najświętsze
i najcenniejsze ciało i duszę? Przy tak wielkich i różno-
norodnych pobudkach i zachętach ~~nieodmawiaj~~ ^{nieodmawiaj} przynaj-
mniej ^{tego mu} (nieodmawiaj, Ale tego co Izraelskie córki wy-
świadczyły córce Jeftego, które chwały z nią po górach
pustyni płacząc i smucząc się, że ślubem ojca była
na śmierć skazana. Tęż podobnie myślą skruszona
w tej porze popamiętajciej ^{pamiętajciej} śmierci Zbawiciela na święte
góry oliwną, Syonską i Golgotę, na miejsca Jego
smutku i boleści, gdzie także córki Jeruzalemskie
ptakiem nad Nim, i nie uchylaj się od wylania ~~Też~~ ^{Też} pobożnych razem
z niemi nad Jego krew, nad Jego udręceniem ducha i nad Jego
okrutną śmiercią na krzyżu poniesioną, przez postanowienie dla
wiecznego Ojca na zadość uczynienie Sprawiedliwości boskiej
~~Przez Ojca miłoboskiego~~ ^{Przez Ojca miłoboskiego} za nasze grzechy i niegodziwość.

Trzuby nam uwręćcie pomyślniejszemi, te święte dzieci
pauzły i smarkwienia, do których dzisiaj wzywam nas
Książę święty, i ~~imieniem~~ ^{nasze cierpienia} tak sama najczulsza matka nasz w Imieniu Boga rzecze
nam, że naszą walkę z ciądem ^(czyli z ciemnością) Kruchy dla wypróżnienia
Dusz naszych padłszy znajdą patyczki z najdoskonalszym
Zadaniem uwręgnięciem naszego drogiego odkupiciela. Owszem,
przedstawia nam go S. Książę, wyciągającego do nas białego
stawiona rękę, padającego nam gorzki kielich i ten sam bóg,
którego dotknęły jego święte usta i niewinnie pytającego nas,
jak nigdy pytał ulubianego uwręcia i jego brata: „Możesz
pić kielich, który ja będę pił? I który pomiędzy nami
wiernymi Chłopskimi nieodpawie ślachetnie i w świętym i cwałem
postanowieniu z temi uwręciami dwoma; — Możemy?

Tym więcej zachęcamy iż do spełnienia naszej powinności
w tym stanie zbawionym, że kuścisł S. w jednej porze naznaczył dni
pokuty i pocieszające wspomnienie męki naszego Wskiego Zba-
wiciela. To zjednoczenie jest naturalnym i koniecznym wypadkiem
woli Chrześcijańskiego serca. Jeśli bowiem smutki i cierpienia
~~tych~~ wielkiego syna Wskiego stanowią corazny dla nas przedmiot
rozmyślenia, jeśli ten czas musi być poświęcony na rozważanie karidj
a karidj po szeregu boleści, męk i smutków Zbawiciela: jeśli jest niez
stażna i przykre, aby nie a nie ^{na drodze} w tym przypominaniu ofiary młotni
niezginie, aby najmniejszą szereg, najmniejszą okoliczność święty
historji: okropność naszego i najcięższej męki i poświęcenia tej Boga
nieśmiertelnej myśli i woli duch, dla których tak wielkie katunki i poniżenia
były jedynie konieczne, i jeśli zważymy nasze serce zimne, skłonne
ku zapomnieniu i wymagające ustawicznego obudzenia: to przekonamy iż nie myśleć, że ku tym
świętym rozważaniom naszemu męki pańskiej konieczne nam potrzeba samotności, cisłości, upoko-

renia ducha i ~~nie~~ ^{nie}ustawianymy cwiżeni pobożności;
ciotem wpośród uczuci i rozważań o mżce pańskieję coraz
boleśniejzych coraz bardziej rozwiniętych musi ^{nie}tracić
nie nawuie grzechów, cożne potępienie siebie i chęć wyprze-
żenia w nas pokuta tego wszystkiego, za co Najświętszy
i niepokalany ponosił tak okropne i ciężkie męczarnie!

Czas wielkiego postu najpotrzebniejszy jest dla odpu-
kowania za nasze tygizorne grzechy i dla uspokojenia Bo-
żiej i za nie pramsty, która spada na ludkie gżawy, jeżli
poprawa życia, skrucha i rozważaniem mżki pańskieję nie-
dzienę zż starali rozbraić dusznej sprawiedliwości. A pżeto
najmocniej upominamy i zachęcamy Was, Najmilsi w Panu,
abyście weszli w duch pokutny tej świętej pory wielkiego postu:
abyście dali świadectwo na waszej duszy i na waszem ciełe, że
X wpańuje i cierpieniem waszego bedkupiciela. Wkaidym
dnie dajcie chaci matę chaci, cztanien i rozmyślanien o tych świę-
tych tajemnicach: byważe, jeżli się pada sposobnii na cwiżeniach
Drugi bolesnej, czyli na obchodzeniu staciow mżki pańskieję:
byważe pżoi nieścieli i święt pżynajmniej w kaidy pżetk
wielkiego postu na mży świętej, tej ofierze okupie, i pżysługi-
cie cżdeję do s. komunii. Starajcie zż spżdzić te cżciwosci
dni pżad uchronię i cżczeniem Chrystusowego krzyża: tam zż
módlcie, tam cżczie, tam rozmyślanie, tam cżczie wżystko
dobre i pożyteczne: z tamtę, t. j. z pżad Krzyża niech pochodzi
wżystkie wasze jaćmżny z pżawierzonego mitonia Zbawiciela woso-
bie ubogich: z tamtę pżynoscie owoc waszej pobożności:
z tamtę udzielajcie pomocy i pżiechę bractom waszym cżcipię-
ym bęzi na duszy bęzi na ciełe, abyście mogli stanowić obrac
i podobienstwo z Chrytusem Panem, który na krzyżu nawet
pżidat z Bogiem skruszonego Jutra, modlit zż za wasze nie-
pżyjaciół, pżacięży swę matę, nagrodzi swego ukochanego
użnia i pżebłaga Ojca za pżestępstwa całego świata. —
Kaidot nakazuje pżat wielki stara zż niebyłko w ten sposób
zabierajęzi zbawienie utomnych, lub zbitkanych dni
swiętych, ale jżte ma na widoku obżerna pżetęz całego
świata zmytów i dożesności, w których i sam bęziący zolta-
je amierowany jako na polu walki zapasów, kaidęzi,
trymfer i swego dobroczynnego sternictwa. Coraz wżrasta
~~je~~ maza grzechów popełnionych bez upamiętania z umyśtem
zakamieniałym, nie wżęzym okydeżym, albo grubemi na-
miznawianiami zezwierzęciatym: cżgle zwiżka ~~je~~ zż
nieprawoi wżadawaniu kinyw ubogim i matym, w tępiz-
twach i nie sprawiedliwościach, w blużniewstwach i bezwży-
dach i w tygiznyh innych pżestępkach, które wżęzają
sprawiedliwii Bożę, ^(wżnosc) które ^(z) dzień na dzień wżnawiają zż
do nieba i zbięraję ^(nie tam) wżęzną gramogę chmure niezawad-
nej pżemsty Bożej. To niebezpieczeństwo grożęzi kary pań-
skieję całemu światu nie inaczej more zż usunęzi jak tylko
pżewrochem upokoeniem i modlitwami całego kaidota:
kaidę wżęzi w kim będzi siła, radem swe tędę pżatem,
błęganien, jżkiem i Trami; kaidę między pżysławkiem a d-
tanem będzi pżakai i ~~pżęzi~~ wżęzai mito-
sierażia i pżebaczenia pańskiego. —

Oto jest, Najmilsi w Panu, Duch i głowa naszego Kościoła Świętego w nakazaniu tej zbawiennej porę pokuty i skruchy. Ciałem zaś tego Ducha i najdosko-
nalszym środkiem do nabycia wszelkiej enoty Chrześcijańskiej jest sam
post, co nam pokazuje nie tylko doświadczenie sięgające początków
świata, ale i samo objawienie Boga. Stary Testament przekazuje
nam post jako najskuteczniejsze i najsilniejsze poparcie przed Bogiem
naszej modlitwy, jako niezbędne przygotowanie duszy naszej ku
wielkiemu świętemu, wzniesionym natchnieniom i Łasce bożej. Widzimy
tam Mojżesza, Eliana proroków, gotujących się w poście do swego posłannictwa, widzimy tam Ninias,
ziemskie post jest droższy dla duszy człowieka: „Dobra jest modlitwa
z postem i jarmazyna, więcej nas Bóg Tobiasza, więcej niż skarby
złota chowa”. Złoty Bóg Nowego przymierza wielbi i wynosi
post, jako najlepszy sposób uprawy roli serca naszego ku zasiewom
niebieskim. Tam zbawiciel zaleca post, którym się wyprosi z nas
wielki rodzaj diabelstwa: tam karze nam postać nie dla pokazania
się przed ludźmi, ale jedynie dla Boga z wesołym i ochoczym sercem:
tam za post przyręka nagrodę wieczną u niebieskiego. Tam Bóg-
oświadcza dla naszego przykładu postać czterdziestu dni i czterdziestu
nocy: tam wreszcie Apostołowie ciążą nam ustawienie w postach.
Z jakąż wdzięcznością ~~na Boga~~ powinniśmy przyjąć ten wielki dar
postu, którym Bóg w nas utonął, jak głosi Kościół ~~święty~~ w pre-
facy postnej śpiewanej w czasie Mszy świętej, ~~wspomni~~ ^{wspomni} ~~wyskrypi~~ ^{dziękujemy}
poskramia, myśl podnosi, enotę i zapłatę daje. Jak nawa
niebezpieczna, wzywa J. Chrystosem, prędkiej i swobodniej żegluj,
a nabyt obciążona łopię w odmęcie: tak post wypłynie cięższą
i wolniejszą myśl naszą, pomaga jej ku większemu wzniesieniu
się do rzeczy niebieskich. Z tej przyczyny Kościół Święty ^{dziękujemy} ~~obowiązuje~~
pod grzechem śmiertelnym do nakazanych postów: bo są konieczne
dla ^{nieprawości} ~~wypierzenia~~ ^{grzechów} pomnożenia enoty, czyli do naszego
zbawienia. Tym bardziej ten post czterdziestodniowy ~~naprawdę~~ ^{naprawdę}
mając na ciele swoim przykład samego Zbawiciela, ten post najsta-
nowiejszy piastun Chrześcijańskiej doskonałości, co od samej ko-
lebki Kościoła aż do tych czasów oczyszcza i uświęca blawia wszyst-
kich Wiernych Chrześcijańskich, godzien jest najwyższego naszego
poważania i najścisłego spełnienia. W nim to, jak w najlepszej
wodzie wykrykającej ku wiecznemu żywotowi omyjmy się z grzechów,
odpuścimy nasze winy, rozbierzmy sprawiedliwą Bożką w nim ~~post~~
jako w najczystszej porze rocznej spowiedzi pojednajmy się i pojed-
my się miłością z Bogiem, w nim jako w czasie rozmyślań święta
odkupienia i miłości Pańskiej umyśmy grzechowi, a z martwych stanmy
na dobre życie z Chrystusem, abyśmy się godnie przygotowali do świę-
ta Wielkanocy, do ~~postu~~ i mogli radośnie z chystem sercem zawałać
z przyjaciół naszymi Wesoły dzień nastał, t.j. dzień naszego ku wiel-
kiej enocie zmartwychstania.

Dla tego przytaczamy to prawo, że wielkie w tej rzeczy państwo u nas nadużyje. Cały bowiem part zasada, że polskie na samem niejedzenie mięsnych potraw, a nie zachowują ani porę ani ilości w posilku.

Niklas,

stąd można widzieć że iż w post dopuszczają obżarstwa tylko niemier-
nymi potrawami: coż taki post znaczy, bo tu głównie idzie o wstrze-
mięliwość o męcenie ciała dla ucywienia go postusznym sa-
nym prawom Boga. Kto przeto je po kilka razy w dzień chociaż post-
ne potrawy, kto iż nie miarkuje w jedzeniu aż do przesyty, kto wystru-
kuje najmilej sobie pokarmy, tak że nie wie żadnej przykrości
w postcie, kto wręcz zachowuje porządek przepisany, ale zamiast
zwykłego posiłku ucztę obfity sprawuje, albo przy lekkiej wie-
czerze tyle je co zwykajnie: ten również tamie post jakby
jeść mięso. Co do napojów chociaż te nie tamie postu same
z siebie, jednak, jeśli nadurycie w tej rzeczy zawsze jest grzechem,
coż dopiero w tym czasie pokuty i postu? Upominam was,
Kajpi Najmilsi, abyście całą waszą uwagę obrócili nie tylko
na samo wstrzymanie się od mięsa, ale jeszcze abyście iłosie
pokarmu nie przekraczali i nie rzadziej jedli jak raz jeden
do niewielkiej sytuni przy lekkiej bardzo wieczerze: inaczej na-
nie wam postury przed Bogiem wasze wstrzymanie się od mięsa.
Tym bardziej że Ksiądz jak matka wiele folguje naszej Stabocie,
bo rankiem wedle zwyczaju pozwala iż napić coś ciepłego jak
herbatę lub kawę, byleby dla osłabienia postu nieobrócono tego
napoju w posiłek znaczny przez dodanie wiele ciasta lub temu
podobnych rzeczy. A w takim stanie kiedy rano, w południe
i wieczorem wzmocnić iż możemy, czy trudno będzie w tym po-
pisaniem umiarkowania post zachować? Czy godzi się wyta-
mywać od zbawionego tak prawa, kiedy jest tyle lekkie? Wysłu-
czy przeto Wierni Chrystusowi są obowiązani pod grzechem smier-
telnym do zachowania tych wszystkich warunków postu, tylko dzieci
co jeszcze siedmiec lat nie skończyły mogą wywabić mięsnych po-
karmów i jeść tyle razy ile rzeczywiście potrzebują. Ci zaś co
nie skończyli lat 21 powinni wstrzymać się od mięsnego imien-
nego jedła, ale sązwalnici mogą tyle iż razy posilać, ile ich
potrzeba wymaga.

Z tem wszystkim ponieważ to święte prawo jest postanowione
w celu naszego prawdziwego dobra na tym i na tamtym świecie,
a przeto cięła Matka Nasza Ksiądz uwalnia w dobroci naj-
lepiej, którzyby ~~ponieważ~~ mogli ponieść uszczerbek w zdrowie
swojem, albo w sposobie zapracowania na ~~kon~~ potrzebny ka-
watek chleba; albo wręcz w starciu braci i bliznim
swoim. Przywiny tedy uwalniające od postu są następujące:
Niemożność; ~~chwilna~~ napływ chorób, przychodzący do zdrowia
po ciężkiej Stabocie, którym ^{by} od postu groziło niebezpieczeństwo:
albo ci, których natura po szereg doświadczeniu nieznosi
postu bez spowodowania niezdrovia: albo ostatecznej kompleksii,
którzy nie mogą rzeczywiście objąć bez cięższego jak zwykle po-
siłku: niewiasty brzemienne i karmiące. W tej niemożności poz-
wienia potrzeba uważać, że tylko skutki zte dla zdrowia uwalnia-
ją od postu: przeciwnie sama przykrość w nie lubienie postnych pokar-
mów bynajmniej nie uwalnia, bo to wstanie jest celem postu,
aby męczyć ciało nasze. Ludzie starzy za sześćdziesiąt lat
mający mogą iż rzadziej posilać, a nawet wywabić mięsnych po-

traw jeśli tego ich zdrowie wymaga. Druga przyrępną stanowi
ciężka praca, którą muszą podejmować ze swego powołania:
naprawy kowali, młotkarze, kopacze, kamieniarze, tkarze
i tym podobni są wolni ~~nie~~ od zachowania narzuconej
porę jedzenia, bo mogą tyle razy w dzień jeść ile potrzebują
zręczywiście, ale zawsze mają wstrzymać się od mięsa,
chybaż to zdrowie ich wymagało. Tercję jeżeli swoim się
zawołaniem lub ciężką pracą nie zajmują obowiązani są
do ścisłego postu. — Trzecią przyrępną jest pobożność, t.j.

Dla zrobienia uczynków pobożnych lub braterskiej pomocy:
np. usługujący przy chorych, pielgrzymujący szlakiem do miejsc
uciecznych, kaznodzieje, śpiewacy i tym podobni, którzy z
pracy wyniszczają i potrzebują czystego jak zwykle
posiłku, bo się wprost wstrzymują od mięsnych i mlecznych
pokarmów bynajmniej ~~nie~~ nieumwalniają.

We wszystkich tych dyspensach trzeba, Najmilsi, dobrze pamię-
tać, że się nikt nieumwala od spełnienia tej części postu na
jako może się zdobyć. Ci którzy mają pozwolenie jeść mięsne potrawy
nie mogą ^{ich} mieszać z rybami i potrawami, nie mogą używać
mięsa na lekkim wieczornym posiłku i obowiązani są naj-
mniejszej zachować dwa drugie warunki postu, t.j. ~~nie~~ jeść
jeść w porze narzuconej, nie zbyszczać się w postudnie,
a na wieczornym lekkim posiłku nie mają prawa używać mięsa.
Nadto powinni się te niemożności wstrzymania się od mięsa opła-
cać innymi dobrymi uczynkami czy większą modlitwą, czy jał-
mużną czy inną zbawienną sprawą; albo wręcz martwieniem
siebie w odmawianiu ulubionych potraw: Stowem tem wysty-
kiem wby wykarzywać ducha pokuty i martwienia siebie.

Oto widzimy jak jest wielka Tęsknota i miłość Matki naszej
św. Kościoła: czyż, Najmilsi, będziemy jej ztem za dobre wy-
ptacać? Usłuchajmy serca naszego; im bardziej nam proba-
za ta Kochana Matka, tym bardziej spełnimy to, na
co zręczywiście zdobyć się możemy. Głównym celem postu jest
nasze udoskonalenie, powstanimy więc z grzechów, uczymy się
dobrze czynić, stuchamy i spełniamy przepisy, które przez nią
naszemu padają dla naszego zbawienia i ukochajmy ją nad życie.
~~Wtedy~~ Inaczej i ci którzy najcięższemu przeszedli, darmo pracować
będą: post bowiem jest wstąpieniem wstrzymaniem ^{się} od użytków,
złych namiętności, a nabyćcie cnót potrzebnych: bo do nie oława czego innego
wstrzymujemy się od mięsnych pokarmów, tylko żeby umartwić ciało
dla Tęsknoty i zwycięstwa Duchowi, który by postępnął w dusze-
natości z namiętności i zwycięstwo w pokorzeniu się z Bogiem. Przedewszystkiem
tedy posługujący powinni pokamować się i wszelką cielesność, powstrzymać
gniew a wdrożyć się w łagodność i Tęsknotę, powinni mieć serce skruszone,
i upokorzone, nie zapominając na sąd Boga, powstać z namiętności czy pijanstwa,
czy szaleństwa, czy matoństwa czy innych jakich ~~złoty~~ grzechów: powinni
bliźnich wspierać, chronić od wszelkiej kłopoty i zniechęci brata, nie pinykając się
całą drogą do znikomych dóbr tego świata, ale sercem wiecznie podnosić
się do niebieskiej ojczyzny. To jest prawdziwy post i tego, zaklinam was, Naj-
milsi, nie zapominać nadwzrostko w tej zbawienną porę postu. Teści

4

bowiem jesteś gniewem pianny, co pomore pieć wads? Jeśli się
karmisz psychą, zardrościs, chciwością i zdoierstwem, co pomo-
ga, postne suchary? Trzeba tyć się post ciada z postem duszy,
inaczej niema w nas duchownego życia. Niech twój oko i rąka
twoja, i myśł twoja poszła, t.j. wstrzymaj się od wrzoga i tego:
niech język nie kortuje nigdy obmowy, przeklinan i złocew:
a wtedy rządy przyjmie łaskawie ten was pokuty i zleje na nas
swoje łowne błagostawieństwo.

Leż dla pokazania iemy uległe ślaski świętego Księdza,
i dla tej przyczyny, że nikt we własnej sprawie, we własnych
względnościach nie może być sędzią, zalecamy wam, Naj-
milsi, abyście przy najwidoczniejszych przyczynach do uwol-
nienia się od postu prosili o dyspensę waszych najbliższych
pastorów i pamiętali razem że o tyle te dyspensy są ważne,
o ile powody ~~ich~~ otrzymania ~~byłyby~~ były prawdzi-
we. W przeciwnym razie jeśli kto dla zdrowia zostanie
uwolniony, a rzeczywicie mógłby post wytrzymać bez żadnego
wzrostu nadwężenia, taka dyspensę jest niczem w oczach Boga
i własnego sumienia.

Z tych powodów dajemy i udzielamy wszystkim Pleba-
nom, rządom Księdzów parafialnych, Prokuratorom Kłan-
torów, Kapellanom i siostr i siostr zgromadzenia wstareg
dyspensowania w razie potrzeby od wytrzymywania nieje-
dzenia mięsa, mleka i jaj w czasie wielkiego i innych
postów raz na zawsze, t.j. dyspensę przewidnięć byle
Księdzowi i lekkośćskiemu. Obawiamy jednak najęz-
niej ich sumienie, aby tej wstareg z tagadnością ale razem
na zasadach wyżej potożonych i wedle praw i wyrocz-
Księdza używali dla zbawienia brzd sobie powie-
żonych.

Łaska, miłosierdzie i błogostawieństwo Baskie mi
niech będzie z wami wszystkimi.

Amen.

+ Kapellanom
i siostr i siostr
zgromadzenia
jako też
Prokuratorom
Kłan-
torów. —

Tę parę adnaw mają X X. Dziekani roześci ~~to~~
wszystkim Plebanom, i tem, aby w pierwszy Niedzi-
elę piastu była wydana z Ambony podnosz uro-
czystej Mszy świętej. Dan. w Petersburgu
1852. roku dnia 15 stycznia.

+ Ignacy Arcybiskup.

